

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра іноземних мов

*Затверджено на засіданні
кафедри іноземних мов
Протокол № 10 від 30.04.2026 року*

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Професійний усний і письмовий переклад (з англійської мови)»

спеціальності С3 Міжнародні відносини

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 2.С3.00.01 Суспільні комунікації

Київ – 2026

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	Кафедра іноземних мов
Розробник: Людмила ГАНЕЦЬКА, доцент кафедри іноземних мов ФПМВ	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Професійний усний і письмовий переклад (з англійської мови)»	
Курс	V
Спеціальність	С3 Міжнародні відносини
Освітня програма	2.С3.00.01 Суспільні комунікації
Форма проведення	письмова
Тривалість проведення	2 академічні години (1 год 20 хв).
Максимальна кількість балів	40

Екзамен проводиться у письмовій формі і складається із двох частин:

1. Питання відкритого типу з теорії перекладознавства. Максимальна кількість балів – 10.
2. **Завдання на письмовий переклад з англійської мови на українську мову тексту обсягом 250 слів.** Максимальна кількість балів – 30.

Переклад англomовного документу соціально-політичної спрямованості українською мовою. Обсяг тексту – 250 слів. Час, що надається для підготовки другого завдання – 60 хвилин.

Переклад передбачає відтворення англomовного документу засобами української мови зі збереженням його змісту.

При перескладанні екзамену критерії оцінювання, матеріали, білети, форми роботи залишаються такими ж, як і під час основної екзаменаційної сесії. Семестровий бал залишається незмінним, студент може покращити тільки екзаменаційний бал. Під час другої спроби перескладання іспиту студент має показати знання та підтвердити вміння, що вимагаються за умовами робочої програми предмета. Третя спроба покликана виключити упереджене ставлення, тому складання матеріалу відбувається у присутності комісії з 3 або більшої кількості науково-педагогічних працівників кафедри. Форми роботи і критерії оцінювання аналогічні до другої спроби. Окремий повторний курс із предмету не передбачений.

Критерії оцінювання:

Кількість балів	Значення оцінки
36-40 балів	<u>високий ступінь змістової еквівалентності ТП</u> (ТП відповідає задуму автора ТО, комунікативній ситуації і

	<p>соціокультурним нормам спілкування, не потребує редагування і характеризується правильністю передачі змісту ТО, комунікативних намірів автора; логічністю і послідовністю викладу думок автора ТО; збереженістю темо-рематичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; наявністю прагматичної та соціокультурної адаптації (за потреби); коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; відсутністю будь-яких змістовних помилок (неточностей, незрозумілостей, викривлень, буквалізмів, опущень імпліцитної інформації, порушень смислових зв'язків) та неперекладених фрагментів), <u>адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП не потребує редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; дотриманням правил пунктуації, ТП не потребує редагування мовного оформлення на граматичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням граматичних структур; відсутністю граматичних помилок, ТП не потребує редагування мовного оформлення на лексичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, аббревіатур; лексичною одноманітністю та постійністю термінології; відсутністю правописних помилок).</p>
<p>33-35 Балів</p>	<p><u>достатньо високий ступень змістової еквівалентності ТП</u> (ТП відповідає задуму автора ТО, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, не потребує редагування і характеризується правильністю передачі змісту ТО, комунікативних намірів автора; логічністю і послідовністю викладу думок автора ТО; збереженістю темо-рематичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; наявністю прагматичної та соціокультурної адаптації (за потреби); коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; відсутністю будь-яких змістовних помилок (неточностей, незрозумілостей, викривлень, буквалізмів, опущень імпліцитної інформації, порушень смислових зв'язків) та неперекладених фрагментів), <u>достатньо адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП потребує незначного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; наявністю незначних пунктуаційних помилок, які</p>

	<p>непомітні для освіченого читача, ТП потребує незначного редагування мовного оформлення на лексичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням термінології, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, абревіатур; лексичною одноманітністю та постійністю термінології;</p> <p>наявністю незначних правописних помилок, які непомітні для освіченого читача, ТП потребує незначного редагування мовного оформлення на граматичному рівні і характеризується коректним і доцільним використанням граматичних структур; наявністю незначних граматичних помилок, які непомітні для освіченого читача (у вживанні артиклів, прийменників тощо).</p>
<p>30-32 Балів</p>	<p><u>достатньо високий ступень змістової еквівалентності ТП</u> (ТП відповідає задуму автора ТО, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує незначного редагування і характеризується правильністю передачі змісту ТО, комунікативних намірів автора; логічністю і послідовністю викладу думок автора ТО; збереженістю темо-рема-тичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; наявністю прагматичної та соціокультурної адаптації (за потреби); коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; наявністю невеликої кількості незначних змістових помилок (неточностей, буквалізмів), відсутністю неперекладених фрагментів), <u>відносно адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП потребує певного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; наявністю незначних пунктуаційних помилок, які помітні для освіченого читача, ТП потребує певного редагування мовного оформлення на граматичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням граматичних структур; наявністю незначних граматичних помилок, які помітні для освіченого читача. ТП потребує певного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; наявністю незначних пунктуаційних помилок, які помітні для освіченого читача.</p>
<p>27-29 Балів</p>	<p><u>середній ступень змістової еквівалентності ТП</u> (ТП відповідає задуму автора ТО, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує незначного редагування і характеризується правильністю передачі змісту</p>

	<p>ТО, комунікативних намірів автора; логічністю і послідовністю викладу думок автора ТО; збереженістю темо-рематичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; наявністю прагматичної та соціокультурної адаптації (за потреби); коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; наявністю невеликої кількості незначних змістових помилок (неточностей, буквалізмів), відсутністю неперекладених фрагментів); <u>відносно адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП потребує певного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; наявністю незначних пунктуаційних помилок, які помітні для освіченого читача, ТП потребує певного редагування мовного оформлення на граматичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням граматичних структур; наявністю незначних граматичних помилок, які помітні для освіченого читача. ТП потребує певного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується відносно коректним і доцільним використанням засобів логічного зв'язку; наявністю незначних пунктуаційних помилок, які помітні для освіченого читача.</p>
<p>24-26 Балів</p>	<p><u>відносно середній ступень</u> змістової еквівалентності ТП (ТП відносно частково відповідає задуму автора ТО, комунікативної ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує часткового редагування змісту і характеризується частковою правильністю передачі змісту ТО, комунікативних намірів автора; логічністю і послідовністю викладу думок автора ТО; незначним порушенням темо-рематичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; наявністю прагматичної та соціокультурної адаптації (за потреби); частковою коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; наявністю відносно невеликої кількості змістових помилок (неточностей, незрозумілостей, буквалізмів, опущень імпліцитної інформації); відсутністю частково неперекладених фрагментів; <u>частково адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП потребує значного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується некоректним і недоцільним уживанням засобів логічного зв'язку; наявністю пунктуаційних помилок, які помітні для неосвіченого читача, ТП потребує значного редагування мовного оформлення на граматичному</p>

	рівні і характеризується некоректним та недоцільним уживанням граматичних структур; наявністю великої кількості граматичних помилок, які помітні для неосвіченого читача, ТП потребує значного редагування мовного оформлення на лексичному рівні і характеризується некоректним та недоцільним уживанням термінології та лексики, стандартизованих зворотів мовлення, скорочень, абревіатур; значним порушенням лексичної одноманітності, постійності термінології; наявністю правописних помилок, які помітні для неосвіченого читача).
Менше 24 Балів	<u>низький ступінь змістової еквівалентності ТП</u> (ТП не відповідає задуму автора ТО, комунікативній ситуації і соціокультурним нормам спілкування, потребує значного редагування змісту і характеризується незначною неправильністю передачі змісту ТО, комунікативних намірів автора; незначним порушенням логічності і послідовності викладу думок автора ТО; незначним порушенням темо-рема-тичних зв'язків; відповідністю змісту темі ТО; чіткою структурою і організацією; відсутністю прагматичної чи соціокультурної адаптації (за потреби); частковою коректністю і доцільністю застосування прийомів перекладу (трансформацій), лінгвокраїнознавчого коментаря; наявністю певної кількості змістових помилок (неточностей, незрозумілостей, викривлень, буквалізмів, опущень імпліцитної інформації, порушень смислових зв'язків), наявністю <u>неперекладених фрагментів</u>); <u>недостатньо адекватне мовне оформлення ТП</u> (ТП потребує значного редагування мовного оформлення на синтаксичному рівні і характеризується некоректним і недоцільним уживанням засобів логічного зв'язку; наявністю великої кількості пунктуаційних помилок, які помітні для неосвіченого читача).

Підсумкова оцінка в балах (максимально 100 балів) за дисципліну є сумою результату поточного контролю за семестр (60 балів) та відповіді на екзамені (40 балів).

Відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки 2.С3.00.01 Суспільні комунікації за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», дисципліна «Професійний усний і письмовий переклад (з англійської мови)» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей та оволодіння такими програмовими результатами навчання:

ЗК-11 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здійснювати самостійний пошук та оброблення інформації з різних джерел для вирішення

професійних завдань, ефективно використовувати інформаційні технології в соціальній і професійній діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 6 Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами)

СК 12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК 14 Здатність вирішувати задачі, що стосуються міжнародних суспільних комунікацій та інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах, що передбачає критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять, застосування концепцій, інноваційних підходів, збір та інтерпретацію інформації.

СК 15 Здатність застосовувати сучасні інформаційні мережі, інформаційно-комп'ютерні технології оброблення інформації і використовувати їх з метою пошуку, збору та оброблення інформації про країни і регіони світу, послуговуючись сучасними методами і засобами аналізу інформації у практичній професійній діяльності.

Результати навчання за дисципліною:

РН07 Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН08 Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09 Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН10 Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН11 Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні довідки.

РН12 Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

PH15 Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин і суспільних комунікацій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Дати загальну характеристику особливостей перекладу матеріалів офіційно-ділового стилю. Розкрити жанрові особливості тексту та вибір слова з синонімічного ряду.
2. Дати загальну характеристику основних функціональних стилів. Розкрити жанрово-стилістичні особливості перекладу художньої, суспільно-політичної, дипломатичної, юридичної, науково-технічної літератури та документів.
3. Дати характеристику перекладу кореспонденції.
4. Дати характеристику перекладу дипломатичної кореспонденції.
5. Дати характеристику перекладу міжнародних документів.
6. Розкрити шляхи перекладу полісемії.
7. Дати характеристику лексико-семантичному, стилістичному та структурному аналізу мовних одиниць та концепту.
8. Розкрити поняття еквівалентності. Охарактеризувати еквівалентність та типи лексичних еквівалентів.
9. Розкрити поняття абсолютних та часткових еквівалентів.
10. Охарактеризувати безеквівалентну лексику.
11. Розкрити реалію як компонент соціально-історичного і національно-культурного контексту.
12. Охарактеризувати транскрипцію, транслітерацію, калькування, описовий переклад.
13. Розкрити поняття конкретизації і генералізації.
14. Розкрити поняття конверсії.
15. Дати характеристику варіативності у перекладі.
16. Розкрити теорію рівнів еквівалентності.
17. Охарактеризувати прагматичний, семантичний і синтаксичний рівні еквівалентності.
18. Охарактеризувати прийом зміщення у перекладі.
19. Охарактеризувати прийом додавання у перекладі.
20. Дати характеристику прийомів перекладу.
21. Охарактеризувати прийом вилучення у перекладі.
22. Дати характеристику типів інформації.
23. Розкрити поняття антонімічного перекладу.
24. Розкрити поняття про адекватність перекладу. Охарактеризувати принципи адекватності перекладу.
25. Дати характеристику видів перекладу: буквальному, вільному, адекватному.

26. Охарактеризувати переклад як специфічний процес кодування й декодування.

27. Розкрити поняття про тотожність перекладу.

28. Дати порівняльну характеристику понять про еквівалентність, адекватність та тотожність перекладу.

29. Розкрити теоретичні аспекти перекладу як узагальнення теоретичних знань перекладу спеціальних текстів (науково-технічних, юридичних, суспільно-політичних, науково-популярних, релігійних, мистецьких тощо).

Рекомендовані джерела для підготовки до екзамену

Основні (базові)

1. Карабан В. І., Панасьєв О. М. Практика перекладу публіцистичних текстів (англо-український та українсько-англійський напрямки). Навчальний посібник. Вінниця: «Нова Книга», 2017. – 368 с.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
3. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій; Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: «Нова Книга», 2003. – 448 с.
5. Анохіна Т. О., Кобякова І. К. Теорія і практика усного перекладу (англійська мова) : підручник. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 154 с.

Додаткові

1. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. – К.: Фірма „Інкос”, 2002. – 320 с.
2. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську): навчальний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 208 с.
3. Ніколенко А.Г. Practice Makes Perfect. Навч. пос. – К.: Кондор, – 2016. – 912 с.
4. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2011. – 844 с.
5. Adam Głaz (Editor) (2019). Languages – Cultures – Worldviews: Focus on Translation. / Publisher: Palgrave Studies in Translating and Interpreting.

Інтернет ресурси

1. <http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України).
3. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
5. <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України.

Екзаменатор:

Людмила ГАНЕЦЬКА

Завідувач кафедри:

Віра КРЕПЕЛЬ